

Regional riktlinje för anlitandet av utländsk arbetskraft vid närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten och Österbotten

1) Avsikten med den regionala riktlinjen

Den regionala riktlinjen för anlitande av utländsk arbetskraft grundar sig på utlänningslagen (RP 114/2022). De regionala riktlinjerna används vid beviljandet av uppehållstillstånd för arbetstagare och bedömningen av tillgången på arbetskraft och i dem fastställs inom vilka yrkesområden tillgången på arbetskraft har försvårats på yrkesklassnivå. De AN-byråer som centralt behandlar arbetstagares uppehållstillståndsansökningar behöver som stöd för bedömningen av tillgången på arbetskraft uppdaterade regionala riktlinjer från de områden där arbetet utförs.

Upphållstillstånd för arbetstagare beviljas i två faser. Arbets- och näringsbyrån utfärdar ett delbeslut gällande uppehållstillståndet för arbetstagare och Migrationsverket fattar det slutgiltiga beslutet. Det delbeslut arbets- och näringsbyrån fattar baserar sig på en helhetsbedömning som innefattar en utvärdering av tillgången på arbetskraft, anställningsvillkoren samt arbetsgivarens och arbetstagarens förutsättningar.

Tillgången på arbetskraft inom olika yrkesområden och branscher varierar beroende på den regionala och lokala arbetsmarknadens struktur och situation. Syftet med denna regionala riktlinje är att stöda tillgången på arbetskraft i områden för NTM-centralerna i Södra Österbotten och Österbotten, med beaktande av särdragen på områdets arbetsmarknad. I riktlinjen ges en koncis beskrivning av arbetsmarknadssituationen och tillgången på arbetskraft bedöms.

2) Arbetsmarknadsläget i regionen och tillgången på arbetskraft

Arbetsgivare verksamma i Finland ska i första hand rekrytera arbetstagare från den arbetskraft som redan finns på arbetsmarknaden. Arbetsgivare ska publicera en annons om den lediga arbetsplatsen på jobbmarknad.fi-sidorna under minst två (2) veckor för att utreda om det finns arbetskraft på arbetsmarknaden för uppgiften. AN-byrån beaktar i sitt övervägande sökanden inom hela EU-/EES-området. I denna riktlinje har samlats de yrkesbranscher som kan understödjas i området utan ovan nämnda utredning om tillgång på arbetskraft.

NTM-centralerna i Södra Österbotten och i Österbotten som har utarbetat den regionala riktlinjen har sänt en begäran om utlåtande till följande arbetsmarknadsparter och polisen: Polis-inrättningen i Österbotten, Österbottens handelskammare, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari, Mellersta Österbottens Företagare, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Kust-Österbottens Företagare, STTK Österbotten, STTK Etelä-Pohjanmaa, FFC, Akava Keski-Pohjanmaa, Akava Österbotten, Akava Etelä-Pohjanmaa.

Södra Österbotten

De starkaste branscherna i Södra Österbotten är teknologiindustrin (huvudvikten på maskin- och metallindustrin), livsmedelsproduktionen samt träprodukt- och möbelindustrin. Koncentrationer inom handelsbranschen finns i landskapscentret Seinäjoki samt i regioncentren.

Sysselsättningsgraden i landskapet har enligt arbetskraftsundersökningen haft en lindrig nedåtgående trend från början av året, men parametrarna för sommarsäsongen har varit en aning positivare. Under höstsäsongen har vyerna för sysselsättningens utveckling blivit dystrare, men efterfrågan på arbetskraft har dock inte stannat och det finns fortsättningsvis brist på experter inom många branscher. Trots osäkerheten är tillgången på kunnig arbetskraft en permanent utmaning, som inte försvinner även om konjunkturerna skulle gå neråt. Det är ständiga utmaningar vid rekryteringar till exempel inom social- och hälsovårdsbranschen, teknologiindustrin, ICT-branschen samt inom inkvarterings- och kosthållsbranschen. Den nedåtgående trenden inom byggbranschen ser ut att påverka också framtidsvyerna inom den industri som är bunden till byggnadsverksamheten, t.ex. tillverkning av metallkonstruktioner.

Inom området för NTM-centralen i Södra Österbotten fanns i slutet av augusti sammanlagt 5 136 arbetslösa arbetssökande. Jämfört med året innan ökade antalet med 52 arbetssökande. Inom området för NTM-centralen i Södra Österbotten var andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften den lägsta i Fastlandsfinland (6,0 %). Motsvarande andel i hela landet var 9,4 %. Under augusti månad anmälades 1 659 nya lediga arbetsplatser, vilket är 597 färre (- 26,5 %) än vid motsvarande tidpunkt för ett år sedan. Under augusti månad fanns det sammanlagt 3 243 lediga arbetsplatser, vilket var 2 039 platser (- 38,6 %) färre än för ett år sedan. Jämfört med förra året ökade antalet nya lediga arbetsplatser inte inom någon yrkesgrupp i år. (Sysselsättningsöversikten för området vid NTM-centralen i Södra Österbotten, augusti 2023.)

Österbotten

Österbotten är ett energiskt landskap med ett mångsidigt näringsliv och en sysselsättningssituation som ligger på landets toppnivå. Landskapets starka sidor är mångsidig branschstruktur som består av exportbetonad industri, primärproduktion, handel och turism samt byggbransch. Industrieföretagen i Österbotten är verksamma inom många olika undernäringsgrenar och exportens andel av industriomsättningen är stor.

Näringslivets utmaningar är för tillfället de ökade kostnaderna och räntorna, ökad inflation samt utmaningarna med att få kunnig arbetskraft. Den allmänna ekonomiska situationen är svår och efterfrågan har minskat under de senaste tiderna speciellt inom byggnadsbranschen. Nackdelen med sysselsättningsläget som hör till de bästa i landet är att företagen i Österbotten lider av ständig brist på arbetskraft. Det råder full sysselsättning i många kommuner. Den osäkra ekonomiska situationen kan också påverka arbetsmarknadsläget med ett tillfälligt ökat utbud på arbetskraft men under de närmaste åren förväntar man sig att efterfrågan på arbetskraft ökar allt mer tack vare storinvesteringarna.

Mellersta Österbotten

Mellersta Österbotten har en mångsidig näringsstruktur: i regionen finns stark industri, mångsidig primärproduktion och en betydande handels- och servicebransch. Regionen har en viktig roll i hela Finlands batterivärdekedja och i den enorma investeringsvågen gällande den gröna omställningen.

Sysselsättningsläget i landskapet är utomordentligt bra jämfört med hela landet, även om osäkerheten i näringslivet under de senaste tiderna har förorsakat en större arbetslöshet. Bristen på arbetskraft försvårar fortsättningsvis företagens tillväxt och på grund av de ökade

kostnaderna kan företagen senarelägga sina rekryteringar. Av dessa orsaker kan sysselsättningen variera en aning under en kort tidsperiod, men på längre sikt kommer efterfrågan på arbetskraft i landskapet att öka kraftigt. Ny arbetskraft behövs inom traditionella branscher, såsom social- och hälsovårdsbranschen, men förverkligandet av de kommande storprojekten skapar många arbetsplatser och kompetensbehov av ett nytt slag till exempel inom gruvbranschen och industrin.

Inom området för NTM-centralen i Österbotten (Österbotten och Mellersta Österbotten) fanns det i slutet av augusti sammanlagt 6 872 arbetslösa arbetssökande. Det är 509 fler än för ett år sedan. Andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften inom området för NTM-centralen i Österbotten är den näst lägsta i Fastlandsfinland (6,1 %). Motsvarande andel i hela landet är 9,4 %. Till Österbottens arbets- och näringsbyrå anmälades under augusti månad 2 014 nya lediga arbetsplatser, vilket är 898 (- 30,8 %) färre än vid motsvarande tidpunkt i fjol. Under augusti fanns det totalt 3 670 lediga arbetsplatser, vilket var 3 691 (- 50,1 %) platser färre än för ett år sedan. Jämfört med året innan ökade antalet nya lediga arbetsplatser kvantitativt sett mest i yrkesgruppen för kontors- och kundtjänstpersonal (+ 21) samt i yrkesgruppen för jordbrukare, skogsarbetare m.fl. (+ 4). (Sysselsättningsöversikten för NTM-centralen i Österbotten, augusti 2023.)

Källor

- Alueelliset kehitysnäkymät Keski-Pohjanmaa (publicering i november 2023)
- Alueelliset kehitysnäkymät Pohjanmaa (publicering i november 2023)
- [Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsaus elokuu 2023](#)
- [Sysselsättningsöversikt för NTM-centralen i Österbotten, augusti 2023](#)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -työkalu julkaistu kaikkien kansalaisten käyttöön](#)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti \(app.powerbi.com\)](#)

3) Den regionala riktlinjen

Inom följande yrkesbranscher har tillgången på arbetskraft i området försvårats.

Yrkesbransch	Yrkesklass (ISCO)	Yrkesbenämningar som ingår i riktlinjen
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	22 Hälso- och sjukvårdsspecialister	2221 – Överskötare och avdelningsskötare 2211 - Allmänläkare 2212 – Överläkare och specialistläkare 2261 - Tandläkare 2266 – Audiologer och logopedier
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	26 Specialister inom juridik samt inom social- och kultursektorn	2634 – Psykologer 2635 – Specialister inom socialt arbete
Servicepersonal, social- och hälsovårdsbranschen	53 Vård- och omsorgspersonal	5321 - Närvårdare (även omsorgsassistenten)
Experter, social- och hälsovårdsbranschen	32 Hälso- och sjukvårdsexperter	3212 - Bioanalytiker (hälsovården) 3213 - Farmaceuter 3221 - Sjukskötare och hälsovårdare 3251 - Munhygienister 3255 - Fysioterapeuter m.fl. 3259 - Övriga experter inom hälso- och sjukvården utan annan klassificering
Specialister inom småbarnspedagogik	23 Lärare och andra specialister inom undervisningsbranschen	2342 – Barnträdgårdslärare
Experter	34 Juridiska assistenter samt experter inom social- och kultursektorn	3412 – Handledare och rådgivare inom socialsektorn 3434 – Kökschefer
Service- och försäljningspersonal	51 Servicepersonal	5120 – Restaurang- och storhushållspersonal 5131 - Servitörer 5151 – Arbetsledare inom städning på kontor, hotell m.fl. 5153 - Fastighetsskötare
Specialister	25 Specialister inom informations- och kommunikationsteknologi	2512 - Applikationsplanerare 2513 - Webb- och multimediautvecklare 2514 - Applikationsprogrammerare 2519 – Övriga program- och applikationsutvecklare
Specialister	21 Specialister inom naturvetenskap och teknik	2149 – Övriga specialister inom teknik 2151 – El- och automatiseringsingenjör
Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	61 Jordbrukare och djuruppfödare m.fl.	6113 – Växthusarbetare 6121 – Uppfödare av kött- och mjölkboskap och andra husdjur 6129 – Övriga djuruppfödare och djurskötare 6130 – Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	72 Verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer	7212 – Svetsare och gasskärare 7213 - Tunnplåtslagare 7223 – Maskinställare och verkstadsmekaniker 7224 – Maskinslipare, -polerare och vässare 7231 – Motorfordonsmontörer och -reparatörer 7233 – Maskinmontörer och -reparatörer (jordbruks- och industrimaskiner)

Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	74 Personal inom el- och elektronikbranschen	7411 - Byggnadselmontörer 7412 – Övriga elmontörer
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	75 Personal inom livsmedel, trä, textil m.m.	7511 – Styckare, fiskberedare m.fl.
Process- och transportarbetare	81 Processarbetare	8122 – Ytbeläggare och efterbehandlare inom metallindustrin 8142 – Processoperatörer, plastindustri 8160 – Processoperatörer, livsmedelsindustri
Process- och transportarbetare	82 Hopsättare, industriprodukter	8211 – Hopsättare, verkstads- och metallprodukter 8212 – Hopsättare, elektrisk och elektronisk industri
Process- och transportarbetare	83 Transportarbetare	8331 – Buss- och spårvagnsförare
Övriga arbetstagare	91 Städare, hembiträden och andra rengöringsarbetare	9112 – Kontors- och hotellstädare m.fl. <i>(Inkl. 91121 kontorsstädare m.fl. 91122 Hotellstädare, 91123 Sjukhus- och vårdbiträden, 91124 Dagheimsbiträden, 91129 Övriga städare)</i>

4) Tilläggsuppgifter om uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökningsprocessen

Migrationsverkets webbplats:

www.migri.fi

Arbets- och näringsbyråns arbetstillståndstjänster, riksomfattande webbplats:

<https://toimistot.te-palvelut.fi/arbetstillstand>

Yrkesbranschernas ISCO-klassificering

<https://www.tilastokeskus.fi/sv/luokitukset/ammatti/>

5) Den regionala riktlinjens giltighetstid: 8.11.2023-7.5.2024

Enligt regeringens proposition ansvarar NTM-centralerna för eventuella ändringsbehov i riktlinjen samt för att riktlinjen uppdateras minst halvårsvis.

Ytterligare information:

Mauno Salmela (Södra Österbotten)

NTM-centralen i Södra Österbotten

mauno.salmela@ntm-centralen.fi

Ari Pitkanen (Österbotten, Mellersta Österbotten)

NTM-centralen i Österbotten

ari.pitkanen@ntm-centralen.fi

Tämä asiakirja KEHA/13469/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/13469/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Palosaari Mika 06.11.2023 23:14

Ratkaisija Saari Timo 06.11.2023 12:49